

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Folketingets Socialudvalg

Sagsnr. 2015 - 591

Dato: 23. marts 2015

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 20. januar 2015 følger hermed ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forholdes endelige svar på spørgsmål nr. 164 (SOU alm. del).

Spørgsmål nr. 164:

”Ministeren bedes kommentere SOU alm. del - bilag 97 (fortroligt bilag), og herunder kommentere de enkelte forslag, der fremgår af bilaget.”

Svar:

Ved foreløbig besvarelse af spørgsmålet den 17. februar 2015 oplyste jeg, at jeg havde bedt Justitsministeriet om bidrag til brug for besvarelsen, idet den henvendelse, som jeg bliver bedt om at kommentere, også omhandler sager, som henhører under Justitsministeriet. Jeg har nu modtaget bidrag fra Justitsministeriet og afgiver derfor endelig besvarelse af spørgsmålet.

Jeg finder det rigtigst ikke at kommentere på den konkrete samværssag, som beskrives nærmere i henvendelsen. Om de forslag til behandlingen af samværssager, som henvendelsen indeholder, kan jeg oplyse følgende:

Efter official- eller undersøgelsesprincippet er det Statsforvaltningen, der skal tilvejebringe et fyldestgørende og retligt grundlag for en afgørelse om samvær med et barn. Bliver forældrene ikke enige under den indledende fase af sagen, påhviler det Statsforvaltningen at indhente de oplysninger, der er nødvendige for at afgøre sagen, eller at foranledige, at forældrene fremlægger oplysningerne.

Efter forvaltningslovens § 19 må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysninger, som parten ikke antages at være bekendt med og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne eller vurderingerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Vi har jo netop vedtaget L 103 Forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v. Det overordnede formål med de nye regler er at fremme begge forældres aktive og loyale medvirken til en samværssags behandling og at imødegå de problemer, der opstår, når sagens proces og afklaring forhales. Det er således intentionen at sikre, at barnets kontakt med den ene forælder ikke afbrydes uden, at der er en væsentlig grund hertil, og at afbrydelsen er til barnets bedste. Dette skal bl.a. ske ved, at Statsforvaltningen skal træffe en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær hurtigst muligt og inden 3 uger efter modtagelsen af en anmodning om fastsættelse af samvær.

Med aftalen om satspuljen for 2015 er der afsat 48,8 mio. kr. over fire år til et forsøgsprojekt med forebyggelse af konflikter ved skilsmisse og samlivsophævelse. Projektet har som formål at begrænse belastningen af børn ved skilsmisse og samlivsophævelse, at styrke forældres evne til samarbejde og konflikthåndtering, at minimere antallet af gengangere i systemet og få en større viden om effekterne af konflikthåndtering til brug for fremtidige overvejelser om tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen i systemet.

Justitsministeriet har for så vidt angår muligheden for at strafforfølge sager om falsk anklage oplyst følgende:

”Falsk forklaring og falsk anklage kan straffes efter reglerne i straffelovens kapitel 17.

Det er i straffelovens § 164, stk. 1, fastsat, at den, der afgiver urigtige oplysninger til en offentlig myndighed med forsæt til, at en uskyldig derved bliver sigtet, dømt eller undergivet strafferetlig retsfulgelse for et strafbart forhold, kan straffes med fængsel indtil 6 år.

Bestemmelsen indebærer f.eks., at hvis en person afgiver bevidst urigtige oplysninger til politiet med henblik på, at en anden bliver straffet – eksempelvis for blufærdighedskrænkelser – selvom vedkommende er klar over eller bestemt antager, at den pågældende er uskyldig, vil forholdet efter omstændighederne kunne straffes efter straffelovens § 164, stk. 1.

Politiet kan efter anmeldelse eller af egen drift iværksætte en efterforskning, når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået, jf. retsplejelovens § 742, stk. 2.

Det beror således på en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder, om der er grundlag for at indlede eller fortsætte en efterforskning.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at der for politiet og anklagemyndigheden i medfør af retsplejelovens § 96, stk. 2, gælder et objektivitetsprincip, hvorefter det både skal sikres, at strafskyldige drages til ansvar, og at forfølgning af uskyldige ikke finder sted.”

Justitsministeriet har for så vidt angår for så vidt angår klagefrister oplyst følgende:

”Det er i retsplejelovens § 721 fastsat, at påtale i en sag helt eller delvist kan opgives, hvis sigtelsen har vist sig at være grundløs, hvis videre forfølgning ikke kan forventes at føre til, at sigtede findes skyldig, eller hvis sagens gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald kan forventes idømt.

Det er endvidere i retsplejelovens § 722 fastsat, at tiltale i en sag helt eller delvist kan frafalde, bl.a. hvis den begåede kriminalitet er af ringe strafværdighed og ikke kan medføre højere straf end bøde, eller hvis der i den enkelte sag konkret er formildende omstændigheder eller andre omstændigheder, der gør, at det ikke skønnes nødvendigt at føre sagen til domfældelse. Et tiltalefrafald er en strafferetlig afgørelse, der indebærer, at den pågældende anses for skyldig i det forhold, der er rejst sigtelse for.

Om påtale kan opgives eller tiltale frafalde i den enkelte sag, beror på en konkret vurdering af sagens omstændigheder. Træffer en politidirektør afgørelse om at opgive påtale eller frafalde tiltale i en straffesag, underrettes den sigtede, forurettede, og hvis forurettede er afgået ved døden, forurettedes nære pårørende om afgørelsen. Herudover underrettes andre, der antages at have en rimelig interesse i afgørelsen. Dette følger af retsplejelovens § 724, stk. 1.

Afgørelsen om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald kan påklages til den overordnede anklagemyndighed (statsadvokaten) inden 4 uger, jf. retsplejelovens § 101, stk. 1, 1. pkt., jf. § 102, stk. 1.

Fristen på 4 uger til at påklage afgørelsen om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald er fastsat med henblik på at sikre, at klageren får et rimeligt tidsrum til at overveje, om afgørelsen bør påklages og til eventuelt at søge sagkyndig bistand, jf. pkt. 2.3 i bemærkningerne til lovforslag nr. L 184 af 22. januar 1992 om ændring af retsplejeloven, straffeloven, færdselsloven og udlændingeloven (Anklagemyndighedens struktur).

Er der truffet afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald i en straffesag, følger det endvidere af retsplejelovens § 724, stk. 2, at strafforfølgning mod den, der har været sigtet, kun kan fortsættes efter den overordnede anklagemyndigheds (statsadvokatens) bestemmelse, hvis meddelelse herom er forkyndt for den pågældende inden 2 måneder fra afgørelsens dato, medmindre den sigtedes forhold har hindret rettidig forkyndelse, eller betingelserne for genoptagelse efter retsplejelovens § 975 er til stede.

Klager en person således over, at politidirektøren har opgivet påtale f.eks. i en sag om blufærdighedskrænkelser, vil statsadvokaten skulle tage stilling til sagen.

Træffer statsadvokaten afgørelse om, at strafforfølgning skal fortsætte, skal afgørelsen forkyndes for den sigtede. Fristen på 2 måneder i retsplejelovens § 724, stk. 2, skal ses i lyset af, at der skal gives myndighederne en rimelig tidsfrist til at behandle klagen samt foretage en eventuelt forkyndelse af afgørelsen for den sigtede.”

Manu Sareen

/ Malene Vestergaard